

ВИСНОВОК

розширеного засідання кафедри практичної психології та соціальної роботи (від 29 травня 2024 р., Протокол № 10) факультету гуманітарних та соціальних наук Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації Турубарової Анастасії Володимирівни «Соціально-психологічні засади соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму», поданої на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук (доктора наук) за спеціальністю 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи.

1. Дисертація Турубарової А.В. «Соціально-психологічні засади соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму» є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну значущість.

2. Проблема вивчення соціально-психологічних основ соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму є соціально і практично значущою та недостатньо розробленою у теоретико-методологічному і прикладному аспектах. Тема дисертації є актуальною і зумовлена тим, що сучасні трансформаційні зміни у суспільстві спричинили необхідність вдосконалення системи освіти, що пов'язано, зокрема, з розумінням важливості соціального і особистісного розвитку неповнолітніх з особливими освітніми потребами, їх соціалізації та інтеграції у соціум. Соціально-психологічний підхід до процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами та їх соціально-психологічного супроводу забезпечить системну роботу, засновану на інтегративному та комплексному підходах, спрямовану на особистісний і соціальний розвиток таких неповнолітніх, що є надзвичайно затребуваним в умовах травматогенного соціуму, особливо серед тих неповнолітніх з особливими освітніми потребами, які додатково зазнають вплив різноманітних психотравмівних чинників.

Дисертаційне дослідження проведене згідно наукового плану Комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради і відповідає комплексним науково-дослідним темам кафедри практичної психології та соціальної роботи

Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля «Соціокультурні та психологічні аспекти адаптації особистості в сучасному соціумі», «Соціально-психологічні основи розвитку адаптаційного потенціалу особистості засобами інноваційних психотехнологій в умовах трансформаційних змін сучасного суспільства».

3. Наукова новизна та теоретичне значення дослідження полягає у тому, що *вперше*: визначено концептуальні засади дослідження процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму (модель, принципи, компоненти, алгоритм, стратегії, технології) у соціально-психологічній парадигмі наукового знання; *розкрито* соціально-психологічні проблеми соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами (в особистісному, міжособистісному та соціальному векторах), з їх систематизацією та артикуляцією витоків і змісту відповідних соціально-психологічних особливостей неповнолітніх зазначеної категорії, які випробовують травматогенні впливи; *запропоновано та операціоналізовано* структурно-функціональну модель соціально-психологічного супроводу процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму, яка складається з організаційно-управлінського та практично-впроваджувального блоків і заснована на принципах мультидисциплінарності, системності, індивідуальності, позитивно-ресурсної діагностики, гуманізації, комплексності, безперервності супроводу (його спадкоємності і послідовності) та ін.; *доведено* необхідність і перспективність застосування проектно-модульного підходу до процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму (за діагностично-моніторинговим, організаційно-розвивальним, консультативно-корекційним, освітньо-просвітницьким модулями); *виявлено* специфіку перебігу процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму (за рівнем психологічного реабілітаційного потенціалу у векторі ресурсності їх життєстійкості відповідно до його складових (емоційної стабільності, інтелектуального і мотиваційного потенціалу, особливостей оточення та широти спілкування, реабілітаційної компетентності); за їх особистісними особливостями та інтегральними соціально-психологічними характеристиками міжособистісних відносин);

– *розкрито* концептуально-методологічні основи багаторівневої соціально-психологічної програми оптимізації процесу соціалізації

неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму, її зміст та організаційно-процесуальні засади успішності реалізації, з розробкою й імплементацією навчально-методичного і змістовно-технологічного забезпечення цього процесу, виокремленням й обґрунтуванням принципів, методів, прийомів і психотехнологій його соціально-психологічного супроводу, а також соціально-психологічних умов і чинників (інтраперсональних та інтерперсональних) його оптимізації у травматогенному соціумі відповідно до різновиду інститутів соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами;

– *поглиблено та уточнено*: уявлення про сучасні підходи до вивчення феномену соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами; про соціально-психологічну сутність процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами та його змістовні й структурні особливості в умовах травматогенного соціуму;

– *отримало подальший розвиток*: методичне та процедурне забезпечення вивчення феномену соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами; погляди на особливості перебігу процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму; підходи до соціально-психологічних засобів і технологій забезпечення ефективності процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами, зокрема у травматогенному соціумі.

4. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання методичного інструментарію при проведенні системних досліджень особистісного і соціального розвитку неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму; розробці принципів побудови і змісту багаторівневої соціально-психологічної програми оптимізації процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму та визначенні організаційно-процесуальних засад успішності її реалізації через використання й інтеграцію інноваційних соціально-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій, підвищення професійної компетентності фахівців, які працюють з неповнолітніми цієї категорії і їх психологічної готовності до здійснення професійної діяльності; визначенні провідних соціально-психологічних умов і чинників забезпечення оптимізації процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами у травматогенному соціумі. Практичне значення дослідження виражене також у розробці методичного та

технологічного забезпечення навчальної, практичної, науково-дослідної роботи з неповнолітніми з особливими освітніми потребами, що знайшло відображення у змістовному збагаченні програм навчальних дисциплін загальної й професійної підготовки обов'язкової та вибіркової компоненти освітніх програм модулями й темами щодо процесу соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму.

Результати проведеного дослідження можуть бути рекомендовані до впровадження у закладах спеціальної та інклюзивної освіти, а також у консультаційних центрах з метою оптимізації процесу соціалізації неповнолітніми з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму, при підготовці фахівців відповідного профілю у закладах вищої освіти, а також у центрах перепідготовки та підвищення кваліфікації, інститутах післядипломної освіти, центрах удосконалення освіти та ін.

5. Особистий внесок здобувачки до праць, опублікованих зі співавторами, полягає у наступному. У монографії (Бочелюк В.Й., Завацька Н.Є., Турубарова А.В., Білоусов С.А. та ін., 2013) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних особливостей спілкування неповнолітніх з особливими освітніми потребами. У монографії (Бочелюк В.Й., Антоненко І.Ю., Турубарова А.В., Панов М.С., 2019) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічної специфіки особистісного розвитку неповнолітніх з особливими освітніми потребами. У монографії (Moderní aspekty vědy. XIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie, Bocheliuk V.Y., Panov M.S., Turubarova A.V., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті психологічної специфіки розвитку професійної самосвідомості майбутніх фахівців в аспекті соціалізації неповнолітніх. У монографії (Сучасні аспекти науки: VI-й том колективної монографії, Бочелюк В.Й., Панов М.С., Турубарова А.В., 2021) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні соціально-психологічних особливостей формування позитивного образу «Я» неповнолітніх. У монографії (Нечипоренко В.В., Дергач М.А., 2021) особистий внесок авторки полягає у визначенні необхідності психологічної спостережливості, як професійно важливої якості фахівців, які працюють з неповнолітніми з особливими освітніми потребами. У монографії (Бочелюк В.Й., Стрюкова Ю.В., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті сучасних підходів до формування у неповнолітніх з особливими освітніми потребами уявлень про здоровий спосіб життя. У монографії (Bocheliuk V.Y., Turubarova A.V., 2022)

особистий внесок авторки полягає у визначенні соціально-психологічних основ забезпечення оптимізації процесу професійної реадaptaції фахівців, які мають працювати з неповнолітніми з особливими освітніми потребами. У монографії (Бохонкова Ю.О., Турубарова А.В., 2022) особистий внесок авторки полягає у визначенні особливостей писемного мовлення у неповнолітніх з особливими освітніми потребами. У монографії (Бочелюк В.Й., Панов М.С., Жадленко І.О., Турубарова А.В., 2024) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних проявів девіантної поведінки неповнолітніх в умовах травматогенного соціуму. У навчальному посібнику (Бочелюк В.Й., Турубарова А.В., 2011) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних особливостей неповнолітніх з особливими освітніми потребами в процесі їх соціалізації. У методичних рекомендаціях для фахівців, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами (Турбарова А.В., Гребенюк О.О., 2021) особистий внесок авторки полягає у визначенні науково-методичного інструментарію щодо засобів розвитку мовленнєво-комунікативної сфери дітей з особливими освітніми потребами. У навчально-методичному посібнику (Бочелюк В.Й., Панов М.С., Позднякова О.Л., Турбарова А.В., 2023) особистий внесок авторки полягає у висвітленні питань організації соціально-психологічної роботи з неповнолітніми з особливими освітніми потребами та застосування новітніх психокорекційних технологій. У статті (Турбарова А.В., Черепехіна О.А., 2017) особистий внесок авторки полягає у розкритті значення розвитку професіоналізму психологів, які мають працювати з неповнолітніми з особливими освітніми потребами. У статті (Турбарова А.В., Прядкіна А.А., 2018) особистий внесок авторки полягає у визначенні соціально-психологічних умов вирішення проблеми розвитку мовлення у неповнолітніх з особливими освітніми потребами. У статті (Cherepiekhina O., Dysa O., Bulanov V., Turubarova A., Rukolyanska N., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічного феномену вимушеного лідерства особистості та його значення в процесі її соціалізації в умовах травматогенного соціуму. У статті (Бочелюк В.Й., Панов М.С., Турбарова А.В., 2021) особистий внесок авторки полягає у визначенні особливостей соціально-психологічної корекції аутизму неповнолітніх дітей в умовах сучасного соціуму. У статті (Bocheliuk V.Y., Shcherbyna S.S., Turubarova A.V., Antonenko I.Y., Rukolyanska N.V., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті ролі розвитку емоційного інтелекту в процесі

соціалізації особистості. У статті (Furman A., Bessarab A., Leshchenko I., Turubarova A., Hirnyak A., Furman O., 2022) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних засобів підвищення мотивації до навчання в процесі соціалізації неповнолітніх. У статті (Bocheliuk V.Y., Srytska L.V., Sharoshnykova I.V., Turubarova A.V., Panov M.S., 2022) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні значення професійного становлення особистості в процесі її соціалізації в умовах травматогенного соціуму. У статті (Бочелюк В.Й., Панов М.С., Турубарова А.В., 2022) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні особливостей соціально-психологічної допомоги неповнолітнім з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму. У статті (Bessarab A., Turubarova A., Gorshkova G., Antonenko I., Rukolyanska N., 2022) особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності застосування засобів цифровізації освіти у процесі соціалізації особистості. У статті (Бочелюк В.Й., Панов М.С., Турубарова А.В. Особливості посттравматичного зростання, життєстійкості, резильєнтності і психологічного благополуччя особистості, 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей життєстійкості та резильєнтності осіб з особливими потребами в умовах травматогенного соціуму. У статті (Бочелюк В.Й., Панов М.С., Турубарова А.В. Реабілітаційна психологія в системі наукових знань, 2023) особистий внесок авторки полягає у визначенні позиції сучасної реабілітаційної психології у парадигмі соціально-психологічного наукового знання. У статті (Bessarab A., Antonenko I., Turubarova A., Smoliak V., Mogenko O., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних засад реалізації стратегії освіти неповнолітніх з особливими потребами. У статті (Cherepiekhina O., Turubarova A., Sysoiev O., Derevyanko N., Bulanov V., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціалізаційних аспектів розвитку особистості в умовах травматогенного соціуму. У статті (Бессараб А.О., Турубарова А.В., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей кризового консультування сімей з неповнолітніми з особливими освітніми потребами. У статті (Cherepiekhina O., Turubarova A., Gorshkova G., Bulanov V., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті ролі образу майбутньої дитини у жінок в умовах травматогенного соціуму. У статті (Смоляк В.М., Турубарова А.В., 2024) особистий внесок авторки полягає у розкритті психологічної специфіки загального недорозвитку мовлення у дітей з особливими освітніми потребами. У статті (Турубарова А.В., Черепехіна О.А.,

2017) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей соціально-психологічної роботи психолога-консультанта з неповнолітніми з особливими освітніми потребами. У статті (Bocheliuk V.Y., Turubarova A.V., 2021) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні соціально-психологічних особливостей емоційно-поведінкових змін у неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму. У статті (Panov M.S., Turubarova A.V., 2021) особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей соціально-психологічного забезпечення процесу самовдосконалення майбутніх фахівців до роботи з неповнолітніми з особливими освітніми потребами. У статті (Бочелюк В.Й., Турубарова А.В., 2022) особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних особливостей самоактуалізації неповнолітніх в процесі їх соціалізації в умовах травматогенного соціуму. У статті (Панов М.С., Турубарова А.В., 2023) особистий внесок авторки полягає у розкритті специфіки процесу соціалізації неповнолітніх з афективними проблемами в умовах травматогенного соціуму. У статті (Турубарова А.В., Горшкова Г.В., 2023) особистий внесок авторки полягає у визначенні специфіки сенсорного розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму. У статті (Турубарова А.В., Клочкова Ю.В., Король А.В., 2024) особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні показників готовності фахівців до роботи з неповнолітніми з особливими освітніми потребами.

6. Основні наукові результати дисертації відображено в публікаціях:

Монографії

- 1. Турубарова А.В.** Методики дослідження особливостей спілкування підлітків із фізичними вадами / Моделювання соціально-психологічних систем: теоретико-прикладний аспект: монографія / [В.Й. Бочелюк, Н.Є. Завацька, А.В. Турубарова, А.С.А. Білоусов та ін.]; за ред. В.Й. Бочелюка. Луганськ: Вид-во «Ноулідж», 2013. С. 328-343. ISBN 978-617-579-731-0. *(Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних особливостей спілкування неповнолітніх з особливими освітніми потребами).*
- 2. Турубарова А.В.** Психолого-педагогічні умови розвитку особистості підлітків із обмеженими можливостями здоров'я / Психолого-педагогічні умови розвитку особистості в освітньо-реабілітаційному просторі: монографія / [В.Й. Бочелюк, І.Ю. Антоненко, А.В. Турубарова, М.С. Панов]. Запоріжжя:

Вид-во Хортицької національної академії, 2019. 316 с. С. 167-215. *(Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічної специфіки особистісного розвитку неповнолітніх з особливими освітніми потребами)*. ISBN 978-966-8157-73-8

[http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%A2%D1%83%D1%80%D1%83%D0%B1%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%90\\$](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullwebr&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=A=&S21COLORTERMS=1&S21STR=%D0%A2%D1%83%D1%80%D1%83%D0%B1%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%90$)

3. Bocheliuk V.Y., Panov M.S., **Turubarova A.V.** Psychological and pedagogical features of the professional self-awareness development of future special teachers / Moderní aspekty vědy. XIII. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. 548 s. S. 244-256. *(Особистий внесок авторки полягає у розкритті психологічної специфіки розвитку професійної самосвідомості майбутніх фахівців в аспекті соціалізації неповнолітніх)*.

https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/18935/4/Mono_%C4%8Cesk%C3%A1_republika_2021_P356-367.pdf

4. Bocheliuk V.Y., Panov M.S., **Turubarova A.V.** The phenomenon of a positive image of «I» in modern psychology / Сучасні аспекти науки: VI-й том кол. монографії / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. К.; Братислава: ФОП Кандиба Т.П., 2021. 178 с. С. 122-141. *(Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні соціально-психологічних особливостей формування позитивного образу «Я» неповнолітніх)*. ISBN 978-9934-26-223-4

<http://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-6-2021.pdf>

5. **Турубарова А.В.** Психологічна спостережливість як професійно важлива якість фахівців педагогічних спеціальностей / Актуальні проблеми освітньо-реабілітаційного простору: педагогіка, психологія, соціологія / за заг. ред. В.В. Нечипоренко, за ред. М.А. Дергач. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021. Т. 1. 220 с. С. 101-121. *(Особистий внесок авторки полягає у визначенні необхідності психологічної спостережливості, як професійно важливої якості фахівців, які працюють з неповнолітніми з особливими освітніми потребами)*. ISBN 978-966-8157-91-2

http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21F

MT=fullwebr&S21ALL=(%3C.%3EA%3D%D0%91%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BB%D1%8E%D0%BA%20%D0%92\$%3C.%3E)&Z21ID=&S21SRW=AVHEAD&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20

6. **Турубарова А.В.** Психологічні підходи до формування у молодших підлітків з труднощами в навчанні уявлень про здоровий образ життя / Психологічні основи розвитку особистості: монографія / за заг. ред. В.Й. Бочелюка, за ред. Ю.В. Стрюкової. Запоріжжя: Просвіта, 2021. Т. 7. 420 с. С. 285-333. (**Особистий внесок авторки полягає у розкритті сучасних підходів до формування у неповнолітніх з особливими освітніми потребами уявлень про здоровий спосіб життя**). ISBN 978-966-653-520-0
http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle/123456789/16423/%D0%91%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%97%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B6%D0%B6%D1%8F_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%98%D0%AF%20%282%29.pdf?sequence=1

7. Bocheliuk V.Y., **Turubarova A.V.** Socio-psychological fundamentals of ensuring the optimization of the professional personality readaptation process in the conditions of problemogenic society / The Russian-Ukrainian war (2014-2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. 1436 p. P. 1323-1332. (*Особистий внесок авторки полягає у визначенні соціально-психологічних основ забезпечення оптимізації процесу професійної реадaptaції фахівців, які мають працювати з неповнолітніми з особливими освітніми потребами*).
https://www.academia.edu/88861123/The_Russian_Ukrainian_war_2014_2022_historical_political_cultural_educational_religious_economic_and_legal_aspects_Scientific_monograph_Riga_Latvia_Baltija_Publishing_2022_1421_p

8. Бохонкова Ю.О., **Турубарова А.В.** Особливості писемного мовлення у дітей молодшого шкільного віку із синдромом дефіциту уваги з гіперактивністю / Актуальні проблеми освітньо-реабілітаційного простору: педагогіка, психологія, соціологія: монографія / за заг. ред. В.В. Нечипоренко, за ред. М.А. Дергач. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2022. Т. 2. 436 с. С. 165-192. (*Особистий внесок авторки полягає у визначенні особливостей писемного мовлення у неповнолітніх з особливими освітніми потребами*). ISBN 978-617-7929-02-3
http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21F

MT=fullwebr&S21ALL=(%3C.%3EA%3D%D0%91%D0%BE%D1%87%D0%B5%D0%BB%D1%8E%D0%BA%20%D0%92\$%3C.%3E)&Z21ID=&S21SRW=AVHEAD&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20

9. Бочелюк В.Й., Панов М.С., Жадленко І.О., **Турубарова А.В.** Корекція девіантної поведінки підлітків: монографія; 2-ге вид., випр. й доп. К.: КНТ, 2024. 442 с. (*Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних проявів девіантної поведінки неповнолітніх в умовах травмотогенного соціуму*). ISBN 978-966-373-126-5
<https://strodo.com.ua/ua/p2246338456-kniga-korektsiya-deviantnoyi.html>

10. **Турубарова А.В.** Соціально-психологічні основи соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в період суспільних трансформацій: монографія. К.: ПВТП «LAT&K», 2024. 349 с. ISBN 978-617-7699-51-3

Навчально-методичні праці:

11. Бочелюк В.Й., **Турубарова А.В.** Психологія людини з обмеженими можливостями: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 264 с. (*Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних особливостей неповнолітніх з особливими освітніми потребами в процесі їх соціалізації*). ISBN 978-611-01-0184-4

12. **Турубарова А.В.** Психологія людини з особливими потребами: методичні вказівки зі спеціальності «Психологія». Запоріжжя: КПУ, 2013. 70 с.

13. **Турубарова А.В.**, Гребенюк О.О. Альтернативна та додаткова комунікація як засіб спілкування з дітьми дошкільного віку з особливими освітніми потребами: методичні рекомендації для фахівців, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021. 24 с. (*Особистий внесок авторки полягає у визначенні науково-методичного інструментарію щодо засобів розвитку мовленнєво-комунікативної сфери дітей з особливими освітніми потребами*).

14. Бочелюк В.Й., Панов М.С., Позднякова О.Л., **Турубарова А.В.** Аутологія: навч.-метод. посіб. Запоріжжя: Вид-во КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023. 324 с. (*Особистий внесок авторки полягає у висвітленні питань організації соціально-психологічної роботи з неповнолітніми з особливими*

освітніми потребами та застосування новітніх психокорекційних технологій). ISBN 978-617-7929-04-7

Статті у наукових фахових виданнях України

15. **Турубарова А.В.** Соціально-психологічні чинники виникнення самотності у підлітків із особливими освітніми потребами. *Вісник Одеського національного університету. Психологія*. Одеса: ОНУ, 2011. Т. 16. Вип. 17. С. 155-162.

<http://psysocwork.onu.edu.ua/old/issue/view/8134>

16. **Турубарова А.В.** Особливості образу вчителя в уявленні школярів із церебральним паралічем. *Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського: зб. наук. праць*. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2011. Т. 2. Вип. 7. С. 270-274.

http://mdu.edu.ua/?page_id=1505

17. **Турубарова А.В.** Особливості внутрішньої картини хвороби у підлітків із соматичними захворюваннями. *Вісник Одеського національного університету. Психологія*. Одеса: ОНУ, 2012. Т. 17. Вип. 3. С. 172-179.

<http://psysocwork.onu.edu.ua/old/issue/view/8135>

18. **Турубарова А.В.** Психолого-педагогічні чинники формування мотивації навчання учнів спеціальних шкіл. *Вісник Одеського національного університету. Психологія*. Одеса: ОНУ, 2013. Т. 18. Вип. 4 (30). С. 285-291.

<http://psysocwork.onu.edu.ua/old/issue/view/8144>

19. **Турубарова А.В.** Особливості спілкування вчителя та учнів спеціальної школи. *Вісник Одеського національного університету. Психологія*. Одеса: ОНУ, 2013. Т. 18. Вип. 2 (28). С. 294-300.

<http://psysocwork.onu.edu.ua/old/issue/view/8142>

20. **Турубарова А.В.** Теоретико-методологічні підходи до дослідження внутрішньої картини здоров'я дитини. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Серія: Психологія*. Х.: ХНПУ, 2013. Вип. 46 (1). С. 204-211.

<http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/psychology/issue/archive>

21. **Турубарова А.В.** Соціально-психологічні проблеми соціалізації підлітків із особливими освітніми потребами. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Херсон: ХДУ, 2014. Т. 2. Вип. 2. С. 77-81.

<https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/issue/archive/2>

22. **Турубарова А.В.** Психолого-педагогічні проблеми сімей, які виховують дитину з особливими освітніми потребами. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки.* Херсон: ХДУ, 2015. Т. 2. Вип. 2. С. 151-155.

<https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/issue/archive/2>

23. **Турубарова А.В.** Структура ставлення підлітків із порушеннями опорно-рухового апарату до іншого суб'єкта спілкування. *Вісник Одеського національного університету. Психологія.* Одеса: ОНУ, 2015. Т. 20. Вип. 1(35). С. 89-97.

<http://psysocwork.onu.edu.ua/old/issue/view/8149>

24. **Турубарова А.В.,** Черепехіна О.А. Психолого-педагогічні особливості розвитку професіоналізму психологів у вищих навчальних закладах: погляд третього тисячоліття. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки.* Херсон: ХДУ, 2017. Т. 3. Вип. 2. С. 100-104. *(Особистий внесок авторки полягає у розкритті значення розвитку професіоналізму психологів, які мають працювати з неповнолітніми з особливими освітніми потребами).*

<https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/632/591>

25. **Турубарова А.В.** Особливості проектування психолого-педагогічного супроводу підлітків із обмеженими можливостями здоров'я. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки.* Херсон: ХДУ, 2018. Вип. 1. Т. 2. С. 234-238.

<https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/issue/view/11/64>

26. **Турубарова А.В.** Умови соціально-психологічного розвитку підлітків з обмеженими можливостями здоров'я. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка: зб. наук. праць.* К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2018. № 29. С. 85-90.

<https://pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/266/361>

27. **Турубарова А.В.,** Прядкіна А.А. Стан розробленості проблеми розвитку мовлення в дітей молодшого шкільного віку із синдромом Дауна. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки.* Херсон: ХДУ, 2018. Вип. 5. С. 270-275. *(Особистий внесок авторки полягає у визначенні соціально-психологічних умов вирішення проблеми розвитку мовлення у неповнолітніх з особливими освітніми потребами).*

<https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/issue/view/2/7>

28. Бочелюк В.Й., Панов М.С., **Турубарова А.В.** Психокорекція аутизму в Україні. *Перспективи та інновації науки. (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): наук. журн.* К.: Видавнича група «Наукові перспективи», 2021. № 4 (4). С. 318-329. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні особливостей соціально-психологічної корекції аутизму неповнолітніх дітей в умовах сучасного соціуму).

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-4\(4\)-318-329](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2021-4(4)-318-329)

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/649/652>

29. Бочелюк В.Й., Панов М.С., **Турубарова А.В.** Посттравматичний стресовий розлад: стан проблеми, психодіагностика та психологічна допомога. *Теоретичні і прикладні проблеми психології та соціальної роботи: зб. наук. праць Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.* К.: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2022. № 2 (58). С. 51-63. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні особливостей соціально-психологічної допомоги неповнолітнім з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму).

<https://doi.org/10.33216/2219-2654-2022-58-2-51-63>

http://tppjournal.com.ua/n58y2k22_a5.html

30. Бочелюк В.Й., Панов М.С., **Турубарова А.В.** Особливості посттравматичного зростання, життєстійкості, резильєнтності і психологічного благополуччя особистості. *Перспективи та інновації науки. (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): наук. журн.* К.: Видавнича група «Наукові перспективи», 2023. № 1 (19). С. 436-448. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей життєстійкості та резильєнтності осіб з особливими потребами в умовах травматогенного соціуму).

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/3458>

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-1\(19\)-436-448](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-1(19)-436-448)

31. Бочелюк В.Й., Панов М.С., **Турубарова А.В.** Реабілітаційна психологія в системі наукових знань. *Наукові перспективи: наук. журн. Серія «Психологія».* К.: Видавнича група «Наукові перспективи», 2023. № 9 (39). С. 529-540. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні позиції сучасної реабілітаційної психології у парадигмі соціально-психологічного наукового знання).

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-529-540](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-529-540)

<http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/6539/6572>

32. Бессараб А.О., **Турубарова А.В.** Кризове консультування сімей з дітьми з інвалідністю, що опинились у складних життєвих обставинах. *Перспективи та інновації науки. (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): наук. журн.* К.: Видавнича група «Наукові перспективи», 2023. № 13 (31). С. 462-476. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей кризового консультування сімей з неповнолітніми з особливими освітніми потребами).

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13\(31\)-462-476](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-13(31)-462-476)

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/6431/6464>

33. Смоляк В.М., **Турубарова А.В.** Нейропсихологічний статус старших дошкільників із загальним недорозвитком мовлення III рівня. *Перспективи та інновації науки. (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): наук. журн.* К.: Видавнича група «Наукові перспективи», 2024. № 3 (37). С. 947-982. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті психологічної специфіки загального недорозвитку мовлення у дітей з особливими освітніми потребами).

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3\(37\)-974-982](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-3(37)-974-982)

<http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/10093/10148>

Статті в періодичних виданнях зарубіжних країн та виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз:

34. Cherepiekhina O., Dysa O., Bulanov V., **Turubarova A.**, Rukolyanska N. Forced Leadership as a Social Psychological Phenomenon in Professionally Successful Women Scientists. *Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment.* 2021. Vol. 9. No. 4. P. 397-410. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічного феномену вимушеного лідерства особистості та його значення в процесі її соціалізації в умовах травмогенного соціуму). (Scopus).

DOI:10.6000/2292-2598.2021.09.04.7

https://www.researchgate.net/publication/354187292_Forced_Leadership_as_a_Social_Psychological_Phenomenon_in_Professionally_Successful_Women_Scientists

35. Bocheliuk V.Y., Shcherbyna S.S., **Turubarova A.V.**, Antonenko I.Y., Rukolyanska N.V. Emotional Intelligence and Burnout of Teachers of Higher Education Institutions. *Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment.* 2021. Vol. 9. No. 5. P. 442-450. (Особистий внесок авторки полягає

у розкритті ролі розвитку емоційного інтелекту в процесі соціалізації особистості). (Scopus).

<https://doi.org/10.6000/2292-2598.2021.09.05.3>

<https://lifescienceglobal.com/pms/index.php/jiddt/article/view/8396>

36. Furman A., Bessarab A., Leshchenko I., **Turubarova A.**, Hirnyak A., Furman O. Psychological Tools Affecting Increasing Motivation to Learn Two Foreign Languages. *Journal of Curriculum and Teaching*. 2022. Vol. 11. № 1. Special Issue. P. 255-263. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних засобів підвищення мотивації до навчання в процесі соціалізації неповнолітніх). (Scopus).

doi:10.5430/jct.v11n1p255. URL: <https://doi.org/10.5430/>

https://www.researchgate.net/publication/357897856_Psychological_Tools_Affecting_Increasing_Motivation_to_Learn_Two_Foreign_Languages

37. Bocheliuk V.Y., Spytyska L.V., Shaposhnykova I.V., **Turubarova A.V.**, Panov M.S. Five stages of professional personality development: Comparative analysis. *Polish Psychological Bulletin*. 2022. Vol. 53. No 2. P. 88-93. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні значення професійного становлення особистості в процесі її соціалізації в умовах травматогенного соціуму). (Scopus).

DOI: 10.24425/ppb.2022.141136

<https://journals.pan.pl/Content/123358/PDF/2022-02-PPB-04-Bocheliuk.pdf>

38. Bessarab A., **Turubarova A.**, Gorshkova G., Antonenko I., Rukolyanska N. Creating a digital institution of higher education: theory and practice. *Revista Eduweb*. 2022. Vol. 16. № 3. P. 106-120. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті необхідності застосування засобів цифровізації освіти у процесі соціалізації особистості). (Web of Science Core Collection).

<https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2022.16.03.8>

<https://revistaeduweb.org/index.php/eduweb/article/view/453/485>

39. Bessarab A., Antonenko I., **Turubarova A.**, Smoliak V., Morenko O. Inclusive education: strategies and methods of implementation in the context of modern pedagogy. *Brazilian Journal of Education, Technology and Society (BRAJETS)*. 2023. Vol. 16, nse2: The Global Development of Innovative Technologies and their Impact on the Education. S. 165-177. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних засад реалізації стратегії освіти неповнолітніх з особливими потребами). (Web of Science Core Collection).

<https://doi.org/10.14571/brajets.v16.nse2.165-177>

<https://www.brajets.com/index.php/brajets/article/view/1243>

40. Cherepiekhina O., **Turubarova A.**, Sysoiev O., Derevyanko N., Bulanov V. How Ukrainian university students academically procrastinate in conditions of forced-online-learning caused by the covid-19 pandemic and wartime. *Advanced Education*. 2023. Issue 10 (22). S. 51-71. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціалізаційних аспектів розвитку особистості в умовах травматогенного соціуму). (Web of Science Core Collection).

<https://doi.org/10.20535/2410-8286.273846>

<https://ae.fl.kpi.ua/article/view/273846>

41. Cherepiekhina O., **Turubarova A.**, Gorshkova G., Bulanov V. Attitudes of pregnant Ukrainian women towards their child in the III trimester of pregnancy during wartime in Ukraine in relation to women's reproductive health (Podillia region). *Reproductive health of woman*. 2023. № 7. P. 20-33. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті ролі образу майбутньої дитини у жінок в умовах травматогенного соціуму). (Scopus).

<https://doi.org/10.30841/2708-8731.7.2023.292598>

<https://repro-health.com.ua/article/view/292598>

Опубліковані праці, що забезпечують апробацію результатів дослідження

42. **Турубарова А.В.** Психологічний тренінг в роботі з підлітками спеціальної школи. *Теорія та практика сучасної психології: зб. наук. праць*. Запоріжжя: КПУ, 2011. Вип. 3. С. 95-98.

43. **Турубарова А.В.** Принципи корекційної роботи психолога з підлітками, які мають порушення опорно-рухового апарату. *Сучасна психологія: актуальні проблеми й тенденції розвитку: зб. наук. статей за матеріалами Міжрегіональної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 28 січня 2011 р.). Запоріжжя: КПУ, 2011. С. 117-118.

44. **Турубарова А.В.** Теоретичні аспекти психолого-педагогічного супроводу слабозорих школярів. *Оновлення соціально-психологічної та педагогічної науки на етапі націєтворення: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 20 квітня 2012 р.). Запоріжжя: КПУ, 2012. С. 198-199.

45. **Турубарова А.В.** Теоретична модель психолого-педагогічного супроводу школярів з вадами зору. *Психогенеза особистості: норма і девіація*

(Турбота про дітей з порушеннями розвитку: багаторівневий підхід) із циклу «Сучасні підходи до інтеграції та соціалізації дітей з особливими потребами»: зб. наук. статей за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Луцьк, 15-17 жовтня 2012 р.). Луцьк: Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. С. 242-250.

46. **Турубарова А.В.** Принципи дослідження внутрішньої картини здоров'я дитини. *Харківська школа психології: спадщина і сучасна наука: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 19-20 жовтня 2012 р.). Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2012. С. 258.*

47. **Турубарова А.В.** Особливості навчальної мотивації учнів спеціальних шкіл. *Оновлення соціально-психологічної та педагогічної науки на етапі націє творення: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської наукової конференції (м. Запоріжжя, 15 березня 2013 р.). Запоріжжя: КПУ, 2013. С. 92-93.*

48. **Турубарова А.В.** Принципи психолого-педагогічного супроводу учнів із порушеннями зору в умовах спеціальної освіти. *Наука і вища освіта: зб. наук. статей за матеріалами XXII Міжнародної наукової конференції студентів і молодих учених (м. Запоріжжя, 18 квітня 2014 р.). Запоріжжя: КПУ, 2014. С. 624-625.*

49. **Турубарова А.В.** Шляхи подолання ускладненого педагогічного спілкування. *Актуальні питання сучасної педагогіки та психології: наукові дискусії: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 26-27 вересня 2014 р.). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2014. С. 43-46.*

50. **Турубарова А.В.** Специфіка організації роботи практичного психолога у школі для дітей із порушеннями зору. *Стан та перспективи розвитку педагогічних та психологічних наук: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 03 жовтня 2014 р.). К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2014. С. 131-134.*

51. **Турубарова А.В.** Особливості мотивації навчання в умовах спеціальної освіти. *Провідна роль освітнього досвіду в становленні особистості: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпропетровськ, 25 квітня 2015 р.). Дн.:*

Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2015. С. 39-42.

52. **Турубарова А.В.** Комунікативні бар'єри як фактори розвитку почуття самотності у підлітків. *Актуальні питання педагогіки та психології: наукові дискусії: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 11-12 вересня 2015 р.). Х.: Східноукраїнська організація «Центр педагогічних досліджень», 2015. С. 100-103.

53. **Турубарова А.В.** Специфіка професійної взаємодії майбутнього психолога з дітьми з особливими освітніми потребами. *Людина та соціум: сучасні проблеми взаємодії (психологічні та педагогічні аспекти): зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Львів, 25-26 вересня 2015 р.). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2015. С. 46-50.

54. **Турубарова А.В.** Чинники, що впливають на формування внутрішньої картини хвороби підлітків із соматичними захворюваннями. *Сучасна психологічна наука: перспективи та розвиток: зб. наук. статей за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 23 квітня 2016 р.). Запоріжжя: КПУ, 2016. С. 119-122.

55. **Турубарова А.В.** Особливості самотності в підлітковому віці. *Realita a perspektivy vývoja spoločnosti: sociálne, psychologické a politické aspekty: Zborník príspevkov z medzinárodna vedecko-praktická konferencia* (Sládkovičovo, 28-29 októbra 2016). Sládkovičovo: Vydal Vysoká škola Danubius, 2016. S. 126-129.

56. **Турубарова А.В.** Психокорекція розвитку комунікативних здібностей підлітків з особливими освітніми потребами. *Теорія і практика сучасної психології: зб. наук. праць*. Запоріжжя: КПУ, 2016. № 2. С. 117-122.

57. **Турубарова А.В.** Актуальні проблеми розвитку логопсихології. *Психологія та педагогіка: сучасні методика та інновації, досвід практичного застосування: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Львів, 28-29 жовтня 2016 р.). Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2016. С. 85-87.

58. **Турубарова А.В.** Теоретико-методологічна основа програми розвитку комунікативних здібностей підлітків із особливими освітніми потребами. *Сучасна психологічна наука: перспективи та розвиток: зб. наук.*

статей за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 23 квітня 2017 р.). Запоріжжя: КПУ, 2017. С. 124-126.

59. **Турубарова А.В.** Психологічні бар'єри комунікації дітей із особливими освітніми потребами. *Компетентнісний вимір сучасної освіти: теорія і практика: зб. наук. статей за матеріалами V регіональної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 19 травня 2017 р.). Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2017. С. 125-127.

60. **Турубарова А.В.,** Черепехіна О.А. Особливості роботи психолога-консультанта з молоддю з порушеннями опорно-рухового апарату. *Personality, family and society: issue of pedagogy, psychology, politology and sociology: Proceedings of the International scientific-practical conference* (Shumen, June 16-17 2017). Shumen: Konstantin Preslavsky University of Shumen, 2017. P. 210-213. (*Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей соціально-психологічної роботи психолога-консультанта з неповнолітніми з особливими освітніми потребами*).

61. **Турубарова А.В.** Психологічний супровід особистісного розвитку підлітка з обмеженими можливостями здоров'я в умовах інклюзивної освіти. *Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții: Materialele Conferința științifico-practică internațională* (Bălți, 2017). Bălți: S. n. Tipografia din Bălți, 2017. Ediția 3-a. S. 307-313.

62. **Турубарова А.В.** Особливості професійно важливих якостей психолога спеціальних навчальних закладів. *Managementul educațional: realizări și perspective de dezvoltare: Materialele 2-nd Conferinței științifico-practice internaționale* (Bălți, 27 aprilie 2018). Bălți: S. n. Tipografia din Bălți, 2018. Ediția 2-a. S. 281-284.

63. **Турубарова А.В.** Особливості психологічного консультування підлітків із порушеннями опорно-рухового апарату. *Соціальна та життєва практика в структурі професійної підготовки: теорія і практика: зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 17 травня 2018 р.). Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2018. С. 153-154.

64. **Турубарова А.В.** Сімейні чинники виникнення психосоматичних захворювань у дітей з особливими освітніми потребами. *Досвід і проблеми організації соціальної та життєвої практики учнів і студентів на засадах компетентнісного підходу до освіти (до 25-річчя наукової школи педагогіки та психології життєтворчості): зб. наук. статей за матеріалами*

Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 12-13 жовтня 2018 р.). Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2018. С. 153-154.

65. **Турубарова А.В.** Використання арт-терапії у психолого-педагогічному супроводі дітей з особливими освітніми потребами. *Educația incluzivă: dimensiuni, provocări, soluții: Materialele Conferinței științifico-practice internaționale* (Bălți, 19 octombrie 2018). Bălți: S. n. Tipografia din Bălți, 2018. Ediția 4-a. S. 325-328.

66. **Турубарова А.В.** Особливості психокорекційної роботи з дітьми з порушенням функцій опорно-рухового апарату. *Актуальні проблеми ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології: зб. наук. статей за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 4-5 жовтня 2019 р.). Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2019. С. 99-101.

67. **Турубарова А.В.** Особливості самооцінки підлітків із церебральним паралічем. *Соціально-психологічні технології розвитку особистості: зб. наук. статей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів* (м. Херсон, 14 травня 2020 р.). Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2020. С. 376-379.

68. **Турубарова А.В.** Психологічні аспекти організації навчання учнів з порушенням функцій опорно-рухового апарату. *Особливі діти: освіта і соціалізація: зб. наук. статей за матеріалами VI Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології* (Київ-Запоріжжя, 1-2 жовтня 2020 р.). Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2020. С. 272-275.

69. Bocheliuk V.Y., **Turubarova A.V.** Socio-psychological features of Emotional and behavioral changes in Children during the pandemic. *Abstracts of the II International Science Conference on Science and practical Technologies*, (Luxembourg, January 26-29 2021). Luxembourg: International Science Group, 2021. P. 455-457. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні соціально-психологічних особливостей емоційно-поведінкових змін у неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму).

70. Panov M.S., **Turubarova A.V.** Methodological principles of psychological and pedagogical support of development and self-improvement of future specialists. *Advanced discoveries of modern science: experience, approaches and innovations: collection of scientific papers «SCIENTIA»: Proceedings of the I International Scientific and Theoretical Conference* (Amsterdam, April 9 2021).

Amsterdam, The Netherlands: European Scientific Platform, 2021. Vol. 2. P. 84-86. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті особливостей соціально-психологічного забезпечення процесу самовдосконалення майбутніх фахівців до роботи з неповнолітніми з особливими освітніми потребами).

71. **Турубарова А.В.** Феномен «резильєнтність»: суспільно значуща проблема сьогодення. *Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі: зб. наук. статей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 28 квітня 2021 р.). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. С. 423-425.

72. **Турубарова А.В.** Проблема резильєнтності в контексті пандемії COVID-19. *Психолого-педагогічні координати розвитку особистості: зб. наук. статей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 3-4 червня 2021 р.). Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2021. С. 225-228.

73. **Турубарова А.В.** Технологія FLOORTIME терапії у психокорекційній роботі з дітьми із порушеннями аутистичного спектру. *Тиждень науки-2022: зб. наук. статей за матеріалами науково-практичної конференції серед студентів, викладачів, науковців, молодих учених і аспірантів* (м. Запоріжжя, 18-22 квітня 2022 р.). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. С. 1642-1644.

74. Бочелюк В.Й., **Турубарова А.В.** Соціально-психологічні особливості самоактуалізації особистості в умовах пандемії COVID-19. *Actual priorities of modern science, education and practice: Proceedings of the XXI International Scientific and Practical Conference* (Paris, May 31-03 June, 2022). Paris: International Science Group, 2022. P. 714-719. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті соціально-психологічних особливостей самоактуалізації неповнолітніх в процесі їх соціалізації в умовах травматогенного соціуму).

75. **Турубарова А.В.** Метод арт-терапії як засіб психологічної реабілітації підлітків з обмеженими функціональними можливостями, що переживають наслідки травматичних подій. *Інновації партнерської взаємодії освіти, економіки та соціального захисту в умовах інклюзії та прагматичної реабілітації соціуму: зб. наук. статей за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Кам'янець-Подільський, 24-25 листопада 2022 р.). Кам'янець-Подільський: Навчально-реабілітаційний

заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», 2022. С. 380-381.

76. **Турубарова А.В.** Напрями психореабілітаційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах воєнного стану. *Стратегічні орієнтири освіти та реабілітації в умовах воєнного стану та повоєнного часу: проблеми, рішення, перспективи: зб. наук. статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Запоріжжя, 26-27 жовтня 2023 р.). Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії, 2023. С. 487-489.

77. Панов М.С., **Турубарова А.В.** Психологічна реабілітація дітей та підлітків з депресивними порушеннями. *Modern strategies of global scientific solutions: Proceedings of the V International scientific and practical conference* (Stockholm, December 27-29 2023). Stockholm, Sweden: International Scientific Unity, 2023. P. 368-373. (Особистий внесок авторки полягає у розкритті специфіки процесу соціалізації неповнолітніх з афективними проблемами в умовах травматогенного соціуму).

78. **Турубарова А.В.**, Горшкова Г.В. Особливості сенсорного виховання дітей раннього віку в умовах війни в Україні. *Інноваційна педагогіка: наук. журн.* Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 62. Т. 1. С. 80-86. (Особистий внесок авторки полягає у визначенні специфіки сенсорного розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах травматогенного соціуму).

79. **Турубарова А.В.**, Клочкова Ю.В., Король А.В. Критерії та показники готовності логопедів до роботи з гетерогенними групами дітей. *Inclusion and diversity: наук. журн.* Суми: Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, 2024. Вип. 3. С. 77-81. (Особистий внесок авторки полягає у з'ясуванні показників готовності фахівців до роботи з неповнолітніми з особливими освітніми потребами).

80. **Турубарова А.В.** Реабілітаційний потенціал особистості: психологічний підхід. *Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу: зб. наук. статей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених* (м. Запоріжжя, 18-19 квітня 2024 р.). Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії, 2024. С. 593-594.

7. Рекомендувати дисертацію Турубарової Анастасії Володимирівни, «Соціально-психологічні засади соціалізації неповнолітніх з особливими освітніми потребами в умовах травмогенного соціуму» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора психологічних наук (доктора наук) за спеціальністю 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної роботи у спеціалізованій раді при Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля.

Рішення прийнято одностайно.

Головуюча на засіданні:

**доктор психологічних наук, професор,
завідувачка кафедри практичної психології
та соціальної роботи Східноукраїнського
національного університету
імені Володимира Даля**

Наталія ЗАВАЦЬКА

Секретар:

**кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри практичної
психології та соціальної роботи**

Галина ПОБОКІНА

Рецензенти:

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри практичної
психології та соціальної роботи**

Маріанна ТОБА

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри практичної
психології та соціальної роботи**

Олена БЛИСКУН

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології
та соціології**

Ігор ЖИГАРЕНКО